

Odbor za promet in turizem

2022/2147(INI)

31.1.2023

MNENJE

Odbora za promet in turizem

za Odbor za regionalni razvoj

o oceni novega sporočila Evropske komisije o najbolj oddaljenih regijah
(2022/2147(INI))

Pripravljalavka mnenja: Beata Mazurek

PA_NonLeg

POBUDE

Odbor za promet in turizem poziva Odbor za regionalni razvoj kot pristojni odbor, naj v svoj predlog resolucije vključi naslednje pobude:

- A. ker so najbolj oddaljene regije sestavni del EU in predstavljajo tako priložnosti kot izzive, ki so povezani z njihovo visoko vrednostjo za biotsko raznovrstnost, vplivom podnebnih sprememb in mobilnosti ter omejitvami za dostopnost in povezljivost; ker bi te regije torej morale imeti dostop do instrumentov in programov financiranja EU, ki podpirajo mobilnost, promet in turizem;
- B. ker so najbolj oddaljene regije močno odvisne od prometa, zlasti zračnih in pomorskih povezav, in imajo dodatne stroške z uvozom in izvozom blaga in storitev, regionalnim gospodarskim razvojem in prevozom potnikov; ker so za otočja ti izzivi zaradi njihove dvojne izoliranosti še večji;
- C. ker so za najbolj oddaljene regije značilne oddaljenost in otoška lega, zaradi katerih so še bolj ranljive; ker so še zlasti odvisne od dejavnosti na podlagi modrega gospodarstva, kot so pomorski promet, prevoz blaga in turizem; ker so pristanišča pomembna vozlišča za prevoz blaga in potnikov;
- D. ker je za uresničitev ciljev iz evropskega zelenega dogovora in evropskih podnebnih pravil¹ treba zmanjšati izpuste pomorskega in letalskega sektorja; ker bi bilo treba najbolj oddaljenim regijam dati dovolj časa za prilagoditev na tak prehod;
- E. ker turizem prispeva znaten delež h gospodarstvu najbolj oddaljenih regij; ker sta kriza zaradi covid-19 ter zvišanje cen goriv in energije po nezakoniti ruski invaziji na Ukrajino močno prizadela ta sektor; ker se mora odzvati tudi na zeleni in digitalni prehod;
- F. ker ima sektor modrega gospodarstva bistveno vlogo pri gospodarski rasti in blaginji najbolj oddaljenih regij; ker obalni in morski turizem predstavljata 60 % zaposlitev v modrem gospodarstvu in potrebujeata visokokvalificirano in usposobljeno delovno silo;
- G. ker je v strategiji EU za biotsko raznovrstnost do leta 2030 ugotovljeno, da so najbolj oddaljene regije izjemno pomembne za ohranjanje biotske raznovrstnosti in da bi Komisija pozdravila vključitev najbolj oddaljenih regij v omrežje varstvenih območij EU Natura 2000, kar pa se še ni zgodilo;
- H. ker so najbolj oddaljene regije posebno ogrožene zaradi vplivov podnebnih sprememb, čeprav k vzroku zanje niso bistveno prispevale;
- I. ker bi morale najbolj oddaljene regije, da bi združile gospodarski razvoj in ohranjanje občutljivih ekosistemov, izkoristiti svoj velik potencial za razvoj ključnih sektorjev, kot so ekološki turizem in drugi podsektorji turizma, trajnostna mobilnost, krožno

¹ Uredba (EU) 2021/1119 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. junija 2021 o vzpostavitvi okvira za doseganje podnebne nevtralnosti in spremembi uredb (ES) št. 401/2009 in (EU) 2018/1999 (UL L 243, 9.7.2021, str. 1).

gospodarstvo in obnovljivi viri energije, ki izhajajo iz njihove naravne lokacije;

1. ponovno poudarja, da je treba teritorialno kohezijo vseh najbolj oddaljenih regij zagotoviti s pomorskim in zračnim prometom; ker na promet ne bi smeli vplivati nesorazmerno visoki stroški za potnike ali blago;
2. pozdravlja predlog Komisije za revizijo uredbe o vseevropskem prometnem omrežju (TEN-T)², v katerem so opredeljene potrebe najbolj oddaljenih regij po povezljivosti, kohezija in dostopnost za uporabnike pa sta poudarjeni kot cilji in prednostne naloge, da bi te regije postale upravičene do podpore iz Instrumenta za povezovanje Evrope; poziva države članice in Komisijo, naj zato v TEN-T po potrebi vključijo ustrezno infrastrukturo za te regije, da bi pridobili dostop do Instrumenta za povezovanje z ustrezno, največ 70-odstotno stopnjo sofinanciranja in do evropskih prometnih koridorjev, da bi med drugim podprli infrastrukturo za oskrbo z alternativnimi gorivi v pristaniščih, njihovo razširitev in vzdrževanje, mobilnost v mestih, letalski promet in cestno omrežje;
3. poudarja, da je bilo v začasem medinstitucionalnem sporazumu o reviziji pravil sistema EU za trgovanje z emisijami, ki se uporabljajo za letalski promet, ugotovljeno, da bi bilo treba lete med letališčem v najbolj oddaljeni regiji države članice in letališčem v isti državi članici, vključno z drugim letališčem v najbolj oddaljeni regiji iste države članice, izvzeti iz sistema EU za trgovanje z emisijami do leta 2030; meni, da bi bilo treba podobno iz sistema EU za trgovanje z emisijami do leta 2030 izvzeti tudi pomorske plovbe med pristaniščem v najbolj oddaljeni regiji države članice in pristaniščem v isti državi članici, vključno z drugim pristaniščem v najbolj oddaljeni regiji iste države članice, ter dejavnosti ladij v teh pristaniščih; poudarja, da bi bilo treba spoštovati izjeme, predvidene v stališču Parlamenta z dne 19. oktobra 2022 o pobudi FuelEU za pomorstvo³, hkrati pa pospešiti zeleni prehod in pri tem upoštevati posebne značilnosti najbolj oddaljenih regij;
4. poziva Komisijo, naj pri reviziji vseh ustreznih pravnih aktov upošteva posebne značilnosti teh regij ter predloži ocene vseh predvidenih vplivov na najbolj oddaljene regije, tudi potrebne informacije o gospodarskih, socialnih in okoljskih posledicah v skladu z agendo Komisije za boljše pravno urejanje;
5. opozarja, da svežnju „Pripravljeni na 55“ in njegovim zakonodajnim predlogom ni bila priložena ocena učinka za najbolj oddaljene regije in poudarja, da te regije zaradi svojih posebnosti in potreb potrebujejo dodatno podporo za zagotovitev pravičnega zelenega prehoda, zlasti v okviru politik svežnja „Pripravljeni na 55“;
6. poziva Komisijo, naj preuči možnost, da bi za najbolj oddaljene regije veljala posebna obravnava v zvezi z državno pomočjo na področju prometa, ki ne bi povzročila izkrivljanja konkurence na ravni EU;

² Uredba (EU) št. 1315/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2013 o smernicah Unije za razvoj vseevropskega prometnega omrežja in razveljavitvi Sklepa št. 661/2010/EU (UL L 348, 20.12.2013, str. 1).

³ Stališče Evropskega parlamenta z dne 19. oktobra 2022 o predlogu uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o uporabi obnovljivih in nizkoogljičnih goriv v pomorskem prevozu ter spremembi Direktive 2009/16/ES (Sprejeta besedila, P9_TA(2022)0367).

7. spodbuja Komisijo, naj olajša uporabo orodij EU, namenjenih povezljivosti in mobilnost; meni, da je treba v ta namen v okviru programov EU, ki jih upravlja Komisija, objaviti posebne razpise za zbiranje predlogov za najbolj oddaljene regije ter prirediti informativne dneve o priložnostih, ki so tem regijam na voljo; poziva države članice, naj izkoristijo te možnosti financiranja, kot so razpisi za projekte zamenjave podmorskih kablov, da bi najbolj oddaljenim regijam do leta 2050 zagotovile visoko raven povezljivosti;
8. poziva Komisijo, naj oblikuje program možnosti za oddaljene in otoške regije (POSEI) na področju prometa kot instrument za izravnavo kumulativne prikrajšanosti in ovir, s katerimi se soočajo najbolj oddaljene regije, vključno z njihovo oddaljenostjo, slabo povezljivostjo in majhno mobilnostjo, odvisnostjo od letalskega in pomorskega prometa ter zahtevnim terenom; poziva k bistvenemu povečanju proračunskih vrstic, povezanih s kohezijo, in sicer tistih, ki lahko prispevajo k javnim naložbam v možnosti trajnostne in digitalne mobilnosti ter prometno infrastrukturo;
9. poudarja, da je v smernicah za TEN-T kot prednostna naloga navedeno zagotavljanje in povečanje dostopnosti in povezljivosti vseh regij v Uniji, pri čemer je treba posebno pozornost nameniti najbolj oddaljenim regijam in drugim regijam z demografskimi izzivi in izzivi glede dostopnosti, kot so otoške in oddaljene regije; opozarja, da je v Instrumentu za povezovanje Evrope za obdobje 2021–2027 predvidena največ 70-odstotna stopnja sofinanciranja za projekte v najbolj oddaljenih regijah v prometnem, digitalnem in energetskega sektorju;
10. poziva Komisijo in države članice, naj podprejo razvoj trajnostne mobilnosti v najbolj oddaljenih regijah s spodbujanjem trajnostnih alternativ fosilnim gorivom ter posodobitev in zmanjšanjem izpustov ter onesnaževanja zraka in obremenitev s hrupom iz pristaniške in letališke infrastrukture, tudi s povečanjem naložb;
11. poziva Komisijo, države članice in regionalne organe, naj spodbujajo in zagotavljajo diverzifikacijo načinov prevoza, tudi s podpiranjem vzpostavitve potrebne infrastrukture, kot so kolesarske steze in pešpoti, pri tem pa upoštevajo posebnosti najbolj oddaljenih regij, kot je njihova orografija;
12. obžaluje, da veliko ljudi v teh regijah nima dostopa do osnovnih storitev, vključno z javnim prevozom, kar je posredno vplivalo na dostop do drugih storitev, možnosti za izobraževanje in ekonomskih priložnosti; poziva Komisijo, naj v tesnem sodelovanju z lokalnimi in regionalnimi oblastmi sprejme nadaljnje ukrepe za izboljšanje tega dostopa, tudi z uvajanjem inovativnih sistemov mobilnosti; poziva k razvoju pilotnih projektov in pripravljanih ukrepov po vzoru politik in pobud, kot so načrti za trajnostno mobilnost (za mobilnost v mestih) in pametna podeželska prometna območja (za mobilnost na podeželju), katerih cilj je povezati deležnike, da bi ustvarili smiselno in celovito ponudbo trajnostnega prevoza za lokalne prebivalce in goste;
13. opozarja, da morajo imeti vse države članice sodobno, varno in trajnostno prometno infrastrukturo, da se olajšajo potovanja po EU in da bodo najbolj oddaljene regije, obrobna in oddaljena območja ter otoki dostopnejši za trajnostne oblike evropskega in mednarodnega turizma ter da se bo okrepila teritorialna kohezija;
14. poziva Komisijo, naj vzpostavi platformo s tehnično podporo za najbolj oddaljene

regije, da jim olajša dostop do financiranja EU na področju prometa in turizma za velike projekte ter organizira delavnice, potujoče predstavitve in informativne dneve ob objavi razpisov za sredstva ali projekte, ki so priložnost za te regije;

15. poziva Komisijo, naj preuči možnost uvedbe posebnega znaka kakovosti v turizmu, ki bi odražal trajnostni in digitalizirani turizem ter gastronomsko raznolikost;
16. poziva Komisijo, naj v skladu s členom 349 Pogodbe o delovanju Evropske unije upošteva posebne značilnosti in dodatne omejitve najbolj oddaljenih regij pri zasnovi zakonodaje o turizmu in ocenjevanju njenega učinka, saj so te regije pri svojem gospodarskem, družbenem in kulturnem razvoju močno odvisne od turizma; opozarja, da je treba zagotoviti ustrezno financiranje, da bi zaščitili dostopnost najbolj oddaljenih regij, in zagotoviti sredstva EU za podporo okrevanju in razvoju trajnostnega in digitaliziranega turističnega sektorja, vključno z ustvarjanjem kakovostnih delovnih mest za ta sektor s izboljšanjem vseživljenjskega učenja in zagotavljanjem celovitih vodnikov, ki vsebujejo vse razpoložljive informacije o možnostih financiranja EU;
17. priznava, da imajo trajnostne oblike turizma, zlasti ekoturizem, velik potencial za nadaljnji razvoj najbolj oddaljenih regij, saj so povezane z veliko različnimi okoljskimi, gospodarskimi in družbenimi sektorji in koristmi, ki lahko pomembno multiplikativno vplivajo na druge panoge;
18. meni, da lahko oddaljene regije postanejo vodilne na področju trajnostnosti z osredotočanjem na trajnostni turizem, ki vključuje mala podjetja v lokalni lasti in poudarja edinstvene značilnosti destinacije, zagotavlja zaposlitev domačinom, spoštuje lokalni način življenja in je usklajen z lokalnimi običaji in naravnimi ekosistemi; poziva Komisijo, naj spodbuja razvoj teh novih poslovnih modelov;
19. poziva Komisijo, naj v naslednjem večletnem finančnem okviru oblikuje proračunsko vrstico za turizem, zagotovi sredstva zanj v letnih proračunih Unije in ustanovi evropsko agencijo za turizem;
20. poziva Komisijo, naj predlaga skupno politiko EU za turizem, s katero bi bilo treba med drugim zagotoviti odpornost sektorja na vplive prihodnjih pandemij ali drugih pojavov, ki ogrožajo turistične dejavnosti, kot so podnebne spremembe, ter upoštevati posebne primere najbolj oddaljenih regij; zato poziva Komisijo, naj trajnostni turizem razglasi za krovni cilj svoje strategije za turizem in ne le za enega izmed njenih stebrov, kar bi se moralo odražati tudi v povezanih finančnih programih in politikah EU;
21. poziva Komisijo in države članice, naj podprejo sektor turizma v najbolj oddaljenih regijah, da bi spodbudili njegovo okrevanje ter digitalni in zeleni prehod, s posebnim poudarkom na malih in srednjih podjetjih v tem sektorju, in sicer z uporabo obstoječih skladov EU in pripravo pilotnih projektov za najbolj oddaljene destinacije;
22. poziva Komisijo, naj pripravi pobude za navtični in obalni turizem, zlasti za razvoj in razširjanje mreže pomorskih poti za te pobude;
23. poziva države članice, naj sprostijo potencial najbolj oddaljenih regij z ustrezno razporeditvijo strukturnih in investicijskih sredstev, z naložbami, ustreznimi reformami in oddajo ponudb za ustrezno financiranje EU, za kar so odgovorne države članice in ne

regije, ter podpiranjem zelenega in digitalnega prehoda; hkrati opozarja, da so lahko najbolj oddaljene regije pomembne akterke teh prehodov in bi lahko postale vozlišča za zelene ali digitalne projekte, ki bi lahko pomagali k razvoju ekonomskega modela, v katerem bosta cenjeni trajnostnost in inovativnost;

24. poudarja, da je treba pripraviti krizne načrte za prometni in turistični sektor v najbolj oddaljenih regijah, da bi zagotovili njuno odpornost, zlasti v smislu infrastrukture in javnih storitev, pri tem pa upoštevali vplive pandemije covid-19 in kar smo se iz nje naučili, da bi preprečili morebitne prihodnje prekinitve osnovnih storitev za potnike in blago, zlasti v primeru zdravstvenih kriz, ekstremnih vremenskih pojavov ali konfliktov, kot je nezakonita ruska invazija na Ukrajino;
25. poudarja, da je mogoče potencial najbolj oddaljenih regij uresničiti le s sodelovanjem različnih deležnikov, vključno z evropskimi, nacionalnimi, regionalnimi in lokalnimi organi, ekonomskimi in socialnimi akterji, civilno družbo, akademsko skupnostjo ter nevladnimi organizacijami; v tem smislu poudarja pozitiven prispevek Konference predsednikov najbolj oddaljenih regij k opredelitvi prednostnih nalog in izzivov, s katerimi se spopadajo te regije, ter k spodbujanju nadaljnjih ukrepov; opozarja, da je tudi sodelovanje med najbolj oddaljenimi regijami bistveno za zagotavljanje celostnega pristopa, ki ustreza njihovim specifičnim potrebam, in izmenjavo dobre prakse.

INFORMACIJE O SPREJETJU V ODBORU, ZAPROŠENEM ZA MNENJE

Datum sprejetja	31.1.2023
Izid končnega glasovanja	+: 39 -: 0 0: 1
Poslanci, navzoči pri končnem glasovanju	Andris Ameriks, José Ramón Bauzá Díaz, Erik Bergkvist, Izaskun Bilbao Barandica, Ciarán Cuffe, Karima Delli, Anna Deparnay-Grunenberg, Ismail Ertug, Gheorghe Falcă, Isabel García Muñoz, Jens Gieseke, Elsi Katainen, Elena Kundura (Elena Kountoura), Bogusław Liberadzki, Peter Lundgren, Benoît Lutgen, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Marian-Jean Marinescu, Tilly Metz, Caroline Nagtegaal, Jan-Christoph Oetjen, Philippe Olivier, Dominique Riquet, Vera Tax, Achille Variati, Henna Virkkunen, Peter Vitanov (Petar Vitanov), Lucia Vuolo, Roberts Zīle, Kosma Złotowski
Namestniki, navzoči pri končnem glasovanju	Sara Cerdas, Ignazio Corrao, Clare Daly, Nicola Danti, Markus Ferber, Maria Grapini, Colm Markey, Beata Mazurek, Ljudmila Novak, Jörgen Warborn

**POIMENSKO GLASOVANJE PRI KONČNEM GLASOVANJU
V ODBORU, ZAPROŠENEM ZA MNENJE**

39	+
ECR	Beata Mazurek, Roberts Zile, Kosma Zlotowski
ID	Philippe Olivier
PPE	Gheorghe Falcă, Markus Ferber, Jens Gieseke, Elżbieta Katarzyna Lukacijewska, Benoît Lutgen, Marian-Jean Marinescu, Colm Markey, Ljudmila Novak, Henna Virkkunen, Lucia Vuolo, Jörgen Warborn
Renew	José Ramón Bauzá Díaz, Izaskun Bilbao Barandica, Nicola Danti, Elsi Katainen, Caroline Nagtegaal, Jan-Christoph Oetjen, Dominique Riquet
S&D	Andris Ameriks, Erik Bergkvist, Sara Cerdas, Ismail Ertug, Isabel García Muñoz, Maria Grapini, Bogusław Liberadzki, Vera Tax, Achille Variati, Peter Vitanov (Petar Vitanov)
The Left	Clare Daly, Elena Kundera (Elena Kountoura)
Verts/ALE	Ignazio Corrao, Ciarán Cuffe, Karima Delli, Anna Deparnay-Grunenberg, Tilly Metz

0	-

1	0
ECR	Peter Lundgren

Uporabljeni znaki:

+ : za

- : proti

0 : vzdržani